

Turizm Başarısına Erişimde Haz ve Bağımlılıklara Odaklanış

Focusing on Pleasure and Addictions in Achieving Tourism Success

Oğuz ÇAM*

*Kastamonu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Anahtar sözcükler:

*Bağımlılık, Başarı, Haz, Turizm,
Turizm başarısı.*

Key words:

*Addiction, Success, Pleasure, Tourism,
Tourism success.*

ÖZ

Editöre mektup türünde yer alan bu çalışmanın amacı, turizm başarısına erişim noktasında haz ve bağımlılıklara odaklanmaya yönelik bir değerlendirme ortaya koymaktır. Başarı, bireysel ve toplumsal anlamda önemli bir tatmin yoludur. Sektörel bazda bakıldığında, küresel ölçekte büyük ekonomik hareketlilik oluşturan turizmde başarıya erişilmesi noktasında birtakım konuların varlığına önem ve özen gösterilmesi gerekmektedir. Haz ve bağımlılıklar, bu kapsamda üzerinde yoğunlaşılması gereken iki konu olarak ön plâna çıkmaktadır. İnsani istek ve gereksinimler göz önünde bulundurulduğunda, gerek hazlar gerekse bağımlılıklar turistik temelli konularda başarıya ulaşılması noktasında büyük potansiyel ve önem sahibidir. Hem doğuştan gelen hem de sonradan kazanılan çeşitli özelliklerin (mutluluk, heyecan ve yenilik arayışı; fiziken, ruhen ve zihnen rahatlığa yönelik; daha fazla olanağa sahip olma hissinin ortaya çıkışı ve doyumsuzluk...) bu sahip olma durumunun yönünün saptanmasına önayak olduğu düşünülmektedir. Bu bilgilerden yola çıkıp turizm başarısı, haz ve bağımlılık konularını tek çatı altında buluşturan bir çalışmanın gün yüzüne çıkarılmasının akıllıca olduğu zihinlerde canlandırılmaktadır.

ABSTRACT

This study, presented as a letter to the editor, aims to provide an assessment focusing on pleasure and dependencies in achieving tourism success. Success is a significant path to satisfaction, both individually and socially. From a sectoral perspective, achieving success in tourism, which generates significant global economic activity, requires careful attention to certain factors. Pleasure and dependencies stand out as two key issues requiring focus. Considering human desires and needs, both pleasures and dependencies hold great potential and importance in achieving success in tourism-related matters. It is believed that various innate and acquired characteristics (the pursuit of happiness, excitement, and novelty; the inclination towards physical, mental, and spiritual comfort; the emergence of a desire for more opportunities and insatiability...) contribute to determining the direction of this state of possession. Based on this information, it is considered a wise approach to present a study that brings together the issues of tourism success, pleasure, and dependency under a single umbrella.

Editöre mektup türünde yer alan ve turizm başarısını konu edinen bir çalışma oluşturmak istenmektedir. Çalışmada turizm başarısına erişim noktasında haz ve bağımlılıklara odaklanmaya yönelik bir değerlendirme ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda turizm başarısı, haz ve bağımlılıkların varlığına yönelik temel ve derinlemesine değerlendirmelerin mevcudiyetine gereksinim duyulduğu düşünülmekte, söz konusu çalışma sayesinde de ilgili gereksinim giderilmektedir.

Turizm, etki çeşitliliği ve büyüklüğü sayesinde günlük yaşayışta dikkatleri üzerinde toplama

potansiyeline sahip olan bir alandır. Bu alan kapsamında geçmişten bugüne başarılı olma amacı taşınmıştır. Yine bu alan kapsamında bugünden geleceğe başarılı olma amacının taşınacağı düşünülmektedir. Zira turistik açıdan fayda sağlamak ve bunun sürdürülebilirliğini gerçekleştirmek turizmde başarı elde edilmesiyle mevcut ve olası hâle gelmektedir. Turizm başarısı dendiği zaman turistik etkileşimli insanî somut ve soyut değerlerin varlığının önem taşıdığı görülmektedir. Bu varlık sayesinde turizm çerçevesinde alınmak istenen yolların alınması mümkündür. İnsani yapı ve gelişimlere ilişkin belli başlı ve derinlemesine

bilgilerin farklı kişilerce farklı yorumlanma olasılığı söz konusu yolların karmaşıklaştığını ve aşılmasının zorlaştığını akıllara getirmekle beraber turistik açıdan daha akılcı, yaratıcı ve teknolojik entegreli ürün, tasarım ve hizmetlerin faaliyete geçirilmesi ya da bunların sayı ve kalite bakımından artırılması gerektiğini zihinlerde canlandırmaktadır. Söz konusu bilgiler dikkate alındığında, haz ve bağımlılıklar olmak üzere iki önemli unsur bu kapsamda belirtilmeye değerdir. İlgili unsurlar kişiler üzerinde zihinsel, ruhsal ve bedensel yönden herhangi bir istek oluşturma ya da yönlendirme yapma gücünü elinin altında bulundurmaktadır. Bundan dolayı bu unsurların turistik hareketliliklerin işlenmesi, yönetilmesi ve denetlenmesi noktasında çeşitli etkiler meydana getirebileceğinin farkında olunması önemlidir.

Sonuç olarak, turizm başarısına giden yol haz ve bağımlılıklarla çevrilidir. Haz ve bağımlılıklar odağında biçimlenen turistik oluşum ve gelişimlerin kolaylaşması ve hızlanması söz konusudur. Bu kapsamda haz ve bağımlılıklar noktasında etik ve ahlaki kural ve sınırlamalara dikkat edilmesinde büyük yarar vardır. Aksi takdirde ise ortaya çıkan durumlardan dolayı olumsuz yönde etkilenilmesi olasılık dâhilindedir. Kısacası, haz ve bağımlılıkların turizmde başarı elde edilmesine yardımcı olması noktasında niyet faktörünün önem taşıdığı akıllara gelmektedir. Niyet neyse o yöne doğru gidilebileceği, bundan dolayı olası mükâfat ve mücazatlara karşılaşılabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda insanların hem turizm başarısını sağlamaları hem de turizm başarısızlığına sebebiyet vermeleri söz konusu olabilmektedir. Buna ek olarak, çalışma kapsamında ifade edilmeye değer diğer faktörler hak ve özgürlüktür. Hak ve özgürlük turistik çalışmaların akışında ve işleyişinde göz önünde bulundurulmuş unsurlar arasındadır. Haz ve bağımlılıklara uyumlu hâle getirilmeye çalışılan turistik ürün ve hizmetler ile bunların sunumlarının hem ilgili turizm paydaşlarının hem de bu çerçevede etkilenme olasılığı bulunan diğer paydaşların hak ve özgürlük insanî temel değerlerini ihlâl etmeyecek biçimde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Zira bu değerlere uyum sağlamakla beraber turistik anlamda ulusal ve uluslararası arenada gelişimlere doğru yol alınması mümkündür. Söz konu-

su yol alınış durumunun da ulusal ve küresel turizm pazarının zaman içerisinde genel potansiyel ve önem açısından olumlu ivmeler kaydetmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ortaya konan bu düşünceyle beraber turizm istikbali üzerinde olumlu ve önemli emareler bırakılmasına altyapı sunulması beklenmektedir. Çünkü turizm istikbaline giden yol bugünün turistik çıktılarından oluşmakta ve şekillenmektedir. Bu da şimdiki zaman ve bu zaman kullanımının önemli olduğunu ve turistik açıdan en uygun biçimde değerlendirilmesi gerektiğini akıllara getirmektedir. Bu bağlamda haz ve bağımlılıklar odağında yoğunlaşan turistik devinimlere ilişkin genel ve özel bilgiler sağlanmasının mümkün hâle geleceği zihinlerde canlandırılmaktadır. İçerisinde bulunulan çağda çoğu insanın turistik temelli haz ve bağımlılıklar konusunda istek ve gereksinim odaklı olarak hep daha fazlasını, farklısını ve yenisini isteyeceği düşünüldüğünden dolayı söz konusu turistik hareket devininin mevcut durumu ve gelişimi hakkında bilgi sahibi olunması genel turizm özellikle de genel turizm başarısı açısından gerekli ve önemli olarak görülmektedir. Söz konusu bilgilerin turizm paydaşlarınca göz önünde bulundurulmasıyla beraber kendilerine turistik deneyim açısından geniş vadede avantaj ve olumlu etkiler sağlanması beklenmektedir. Bu doğrultuda turistik iletişim, etkileşim ve hareketlilik odaklı kazan-kazan yaklaşımının (win-win approach) hem benimsenmesinin hem de yayılım gösteriminin hızlandırılmasının söz konusu olabileceği düşünülmektedir. Bu düşünce de turizm başarısının sağlanması noktasında umut ve fırsat olduğunu, bunların farkından olunmasının ve iyi değerlendirilmesinin de turizm paydaşlarının faydasına olabileceğini akıllara getirmektedir. Bu da doğrudan ve dolaylı yoldan olmak kaydıyla turistik durum ve olaylara açıklık getirmede kısıtlı ve az sayıda bakış açısı yerine kısıtsız veya mümkün olduğunca daha az kısıtlı ve daha fazla sayıda bakış açısına yoğunlaşılması gerektiğini işaret etmektedir. Tüm bunlar ise düşünsel derinliğin potansiyelinden yararlanılıp turizm başarısına giden yolların yoğun şekilde aşındırılması gerektiği ihtiyacının göz önüne serilmesine yardımcıdır. Söz konusu bağlamda turizm ve psikoloji arasında bulunan

bağlantının önemli spesifik noktalarına odaklanması sayesinde turizm psikolojisinin daha iyi anlaşılması, bu sayede de turizm başarısının elde edilmesi ve artırılması ihtimaller dâhilindedir.

Konuyu toplamak gerekirse, haz ve bağımlılıklar, turizm başarısı meydana getirme noktasında güç kaynağı olup bunların etkili ve verimli kullanılması önemlidir. Bununla beraber ilgili güç kaynağının dengeli kullanılması ve kontrol altından çıkmamasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Zira kontrol altından çıkan güç kaynağının faydadan çok zarar getireceğini ifade etmekte fayda vardır. Söz konusu düşünce turizm bağlamında ele alındığında, turizm başarısı elde edilmesi bir kenara dursun, turizm profilinin ve potansiyelinin ciddi zedelenmeler yaşamasına neden olunması kaçınılmaz görülmektedir. Turizm başarısı sağlama noktasında güç kaynağı olarak görülen haz ve bağımlılıklar kendi içerisinde önemli bir kritik nokta barındırmaktadır. Bu önemli kritik nokta da hazların bağımlılıklara dönüşümüdür. Her haz bağımlılığa dönüşmeye-bilmekte ancak bağımlılığa dönüşen haz da turizm paydaşları üzerinde potansiyel çekim etkisini artırabilmektedir. Bunun da haz ve bağımlılıkların turizm paydaşları odağında yoğunlaşan turistik hareketlilik ve başarı eylemlerinin artırılmasına olanak sağlayabileceği düşünülmektedir. Özellikle hazdan bağımlılığa geçiş sürecinde söz

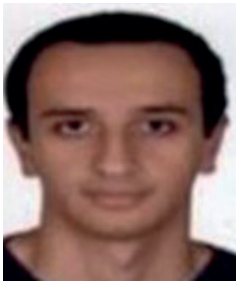
konusu durumun daha da belirgin hâle geleceği zihinlerde canlandırılmaktadır. Bundan dolayı haz ve bağımlılıklar dendiği zaman turizm başarısına giden yolun hafızalarda canlandırılması mümkündür. Tüm bilgiler göz önüne alındığında, haz ve bağımlılıkları hedef alan, zaman, bilim ve teknoloji unsurları üzerinde birbiriyle entegreli biçimde yoğunlaşan ve bu kapsamda devamlılık arz etmek suretiyle turistik ürün ve hizmet yelpazesini genişleten ve geliştiren teorik ve pratik kapsamlı çalışmaların yapımına başlanması veya yapımının hızlandırılarak sayısının artırılması sayesinde genel turizm başarısının kısa, orta ve uzun vadede artırılacağı fikri ortaya çıkmaktadır. Bu fikrin turizm paydaşlarınca dikkate alınması sayesinde genel turizm pazarlanabilirliği açısından fırsat ve olumlu etkiler sağlanabileceği akıllara gelmektedir.

Oğuz ÇAM*

*Bilim Uzmanı, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kuzeykent Mahallesi, Orgeneral Atilla Ateş Paşa Caddesi, Kastamonu Üniversitesi İletişim Fakültesi Giriş Katı, 37150, Merkez, Kastamonu.

E-posta: oguzcam911@gmail.com

ORCID: 0000-0003-3222-3367

Oğuz ÇAM

Kastamonu Üniversitesi Cide Rifat Ilgaz Meslek Yüksekokulunun Otel, Lokanta ve İkrâm Hizmetleri bölümünden mezun oldu (2017). Lisans derecesini Kastamonu Üniversitesi Turizm Fakültesinin Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümünden aldı (2019). Yüksek lisans derecesini Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İnanç Turizmi bilim dalından aldı (2022). Temel çalışma alanları kültür turizmi, inanç turizmi, sağlık turizmi, gastronomi turizmi, dijital turizm, helâl turizm, paranormal turizm, etkinlik turizmi, hüzün turizmi, mezarlık turizmi, aşı turizmi ve aşırı turizmdir.